

ผลของการให้คำปรึกษาแบบเกสตัต์ต่อความตระหนักรู้ในตนเองของเด็กและเยาวชน
ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

มารยาท สุจิตวรกุล

๒๓ เม.ย. ๒๕๔๖

163802

เริ่มบริการ

๒๐ ต.ค. ๒๕๔๖

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ธันวาคม ๒๕๔๕

ISBN 974-9585-04-6

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(นายแพทย์ทรงสิทธิ์ อุดมสิน)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล จริตควร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 28 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาตลอดจนการให้คำปรึกษาแนะนำและ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ
กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์
ดร.คมเพชร จัตรศุภกุล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ให้ความ
อนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์รวมทั้งให้
ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัจนสุนทร ผู้ช่วยศาสตราจารย์
นายแพทย์อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว. สมพร สุทัศนีย์ ที่ได้ให้ความ
กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบวัดความตระหนักรู้ในตนเองที่ใช้ในการวิจัยและขอ
ขอบพระคุณ คณะกรรมการการสอบปากเปล่าทุกท่าน ที่ให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ จากการได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั้งที่จังหวัดระยอง และ จังหวัดชลบุรี ที่ให้ออกาสเวลาและความ
ร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วยความเต็มใจ ขอขอบพระคุณ คุณชัยวัฒน์ หัสดีพันธ์ท่านผู้อำนวยการ
สถานพินิจ ฯ จังหวัดชลบุรี คุณสุพิมล มาลีสีรังสี นักจิตวิทยาประจำสถานพินิจ ฯ จังหวัดชลบุรี
รวมทั้งผู้คุมประพฤติและเจ้าหน้าที่ของสถานพินิจ ฯ จังหวัดชลบุรีทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือ
การอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน
ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตามหลักสูตรวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณยิ่ง เดียและแม่ น้อง ๆ ทุกคนในครอบครัว คุณณัฐ
พงษ์ สุจิตวรกุล สามีและขอขอบใจ เด็กหญิงนันทา สุจิตวรกุล ลูกสาว ที่ได้ให้ความห่วงใย
สนับสนุนทุนทรัพย์ เสียสละเวลาดูแล เอาใจใส่และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อน
ร่วมรุ่นทุกท่านที่คอยให้กำลังใจตลอดเวลาและขอบคุณเพื่อนร่วมงานในหอผู้ป่วยชลาทรมและธาร
น้ำใจ 2 ร.พ. ชลบุรี ทุกท่าน ตลอดจนบุคคลอื่นที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็น
กำลังใจซึ่งมีส่วนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ขอมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้สร้างภูมิปัญญา และพื้นฐานการศึกษาตั้งแต่
อดีตจนปัจจุบันแก่ผู้วิจัย

มารยาท สุจิตวรกุล

43921717 : สาขาวิชา : จิตวิทยาการให้คำปรึกษา ; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)
 คำสำคัญ : การให้คำปรึกษา / ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ / ความตระหนักรู้ใน
 ตนเอง / เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

มารยาท สุจริตวรกุล : ผลของการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ต่อความตระหนักรู้ในตนเอง
 ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (THE EFFECTS OF
 GESTALT THERAPY ON SELF-AWARENESS OF JUVENILE DELINQUENCY AT THE
 OBSERVATION AND PROTECTION CENTER) อาจารย์ผู้ควบคุม : อนงค์ วิเศษสุวรรณ,
 Ed.D., สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์, Ed.D., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ด. 157 หน้า. ISBN 974-9585-04-6

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ต่อความ
 ตระหนักรู้ในตนเองของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่าง
 ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดชลบุรี
 ได้คะแนนในระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 หรือต่ำกว่าที่ตอบแบบวัดความตระหนักรู้ในตนเอง
 จำนวน 16 ราย แล้วสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่ม ๆ ละ 8 ราย กลุ่มทดลอง
 ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ กลุ่มควบคุมได้รับการให้คำปรึกษาตามปกติจากทางสถาน
 พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือแบบวัดความตระหนักรู้ในตนเอง
 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์และโปรแกรมการให้คำ
 ปรึกษาแบบเกสตัลท์ ทำการทดลองคนละ 10 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมงในกลุ่มทดลองทั้ง 8 คน การ
 ทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่
 ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่าง
 กลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-measures analysis of variance : one
 between-subjects variable and one within-subject variable)

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาของการทดลอง
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
 ในกลุ่มทดลอง มีค่าคะแนนความตระหนักรู้ในตนเองเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 ในระยะหลังทดลองและติดตามผล มีค่าคะแนนความตระหนักรู้ในตนเอง
 ระยะหลังทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 และเด็กและเยาวชนในกลุ่มนี้มีค่าคะแนนความตระหนักรู้ในตนเองในระยะหลังการทดลองและ
 ระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

43921717 : MAJOR : COUNSELLING PSYCHOLOGY ; MS. (COUNSELLING PSYCHOLOGY)

KEYWORDS : GESTALT THERAPY / SELF-AWARENESS / JUVENILE DELINQUENCY AT THE OBSERVATION AND PROTECTION CENTER

MARAYART SUJARITWARAKUL : THE EFFECTS OF GESTALT THERAPY ON SELF-AWARENESS OF JUVENILE DELINQUENCY AT THE OBSERVATION AND PROTECTION CENTER. THESIS ADVISORS : ANONG WISESSUWAN, Ed. D., SURIN SUTITHATIP, Ed. D., PIRAT WONGNAM, Ph.D. 157.P. ISBN 974-9585-04-6

The purpose of this research was to study the effects of Gestalt Therapy on self-awareness of juvenile delinquency. The sample consisted of sixteen juvenile delinquency at the Observation and Protection Center in Chonburi Province. The sample, who had the mean scored of 50 percentile and below on the self-awareness score, was divided into an experimental and a control group by simple random sampling. The experimental group was treated with the individual Gestalt Therapy. The control group was on the program provided by the Observation and Protection Center. The instrument used in this study was a Self-Awareness Test, based on the concept of Gestalt Therapy, was designed by the researcher. Ten sessions of Gestalt Therapy program were conducted : one hour for each session. The data collection procedure was divided into three phases : the pre-test, the post-test and the follow-up. The data were then analyzed by means of repeated-measure analysis of variance : one between-subjects and one within-subject.

It was found that there was a statistically significant interaction at .05 level between the methods and the duration of the experiment. Participants in the experimental group had higher self-awareness than participants in the control group in the post-test and follow-up phases with a statistical significance at .05. In the experimental group there was no statistical difference in self-awareness during the post-test phases and the follow-up phases.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ณ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความตระหนักรู้ในตนเอง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับความตระหนักและพฤติกรรม.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความตระหนัก.....	10
ความหมายของความตระหนัก.....	13
การให้คำปรึกษา.....	19
ปรัชญาของการให้คำปรึกษา.....	22
การให้คำปรึกษารายบุคคลแบบเกสตัลท์.....	29
เด็กและเยาวชนในสถานพินิจ.....	45
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการมนุษย์และพฤติกรรมเบี่ยงเบน.....	45

พฤติกรรมที่มีปัญหาและพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
งานวิจัยต่างประเทศ.....	57
งานวิจัยในประเทศ.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน.....	62
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	66
การดำเนินการทดลอง.....	69
วิธีดำเนินการทดลอง.....	70
สถิติที่ใช้ในการทดลอง.....	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
5 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	89
สมมติฐานของการวิจัย.....	89
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก.....	111
ภาคผนวก ข.....	144
ภาคผนวก ค.....	145
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	157

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แบบแผนการดำเนินการทดลอง.....	70
2 การจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลและเกสตัลท์.....	72
3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	74
4 คะแนนความตระหนักรู้ในตนเองในระยะต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนใน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ และกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	77
5 คะแนนเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตระหนักรู้ในตนเองของเด็กและ เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนระหว่างวิธีการทดลองและ ระยะเวลาของการทดลอง.....	78
6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองของ เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนระหว่างวิธีการทดลอง และระยะเวลาของการทดลอง.....	81
7 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	83
8 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....	84
9 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	85
10 ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์.....	86
11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองเป็นรายคู่ของเด็กและ เยาวชนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ ในระยะต่าง ๆ ของการทดลองด้วย วิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์.....	87
12 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (กลุ่มควบคุม).....	88

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนัก.....	11
3 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองของเด็กและเยาวชนใน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ และกลุ่มควบคุม ในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	79
4 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองในระยะต่าง ๆ ของการทดลองในกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์และกลุ่มควบคุม.....	80
5 กราฟแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองของ เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกลุ่มที่ได้รับการให้ คำปรึกษาแบบเกสตัลท์และกลุ่มควบคุม กับระยะของการทดลอง.....	82